

s krvjo potrditi to, kar so obljubili. Ta trenutek je bil za vsakega svečan, kajti vsakega je prešinila zavest, da od tega trenutka ne sliši več samo sebi in svojim ljubim, temveč da je od tega dneva last skupne domovine, kot njen branitelj, in da ji daruje, če treba tudi svojo srčno kri.

Kako svečana, kaka resna je še pa te ta prisega, ki jo danes polagamo mi med gromenjem topov in pušk, po več kot dvestoletnih bojih, našemu novemu vladarju, da se bomo borili do zadnje kaplje krvi, proti vsakemu sovražniku in kjerkoli zahteva volja Njegovega cesarskega Veličanstva.

Nikdar ne bom pozabil te prisega. Bilo je na večer, ko pride povelje, da se zberemo k prisegi, k prisegi, ki je pač bolj pomenljiva, kot je bila nekada, ko smo kot mladi fantje prisegali presvitlemu vladarju zvestobo do smrti, a to v domačih garnizijah in še nismo vedeli, kake težave in grozote prinese vojska. Bili smo še pač mladi, sami zase, brez družin. A sedaj!

Stemnilo se je. Poveljnik, naš nadporočnik D., nas je razvrstil po narodnostih. Nastala je svečana tišina. Nekako čudno nam je pri srcu. Tudi blede luna, naša verna tovaršica v teh visokih planinah, je svetila bolj skrivnostno kot navadno, hribi, ki nas obdajajo, se mi zdijo kot neme priče naše prisega, ki se dviga k Bogu. Da, kot te gore bomo stali, neomajano, do zadnjega diha za čast in slavo avstrijsko-ogrske monarhije in naše lepe slovenske domovine. Res, nekako čudno nam je bilo pri srcu. Visoko vrh planin, na zasneženih vrhovih, v očigled smrti, prisega do smrti! Zalibog da mnogi izmed naših tovarišev ni bil z nami v tem resnem trenutku. Njih trupla počivajo v daljnih bojnih poljanah in na neštetihi bojiščih. Pa tudi njih zadnje misli so bile: Bog ohrani, Bog obvari nam cesarja, dom in Avstrijo!

Pionir M. Omladič. Savinjan.

Puškina cev je bila vroča od samih strelcev.

Infanterist Jožef Zakanjšek, ki služi pri 47. pešpolku, ki se bori proti izdajalskemu Lahu, piše svojim domačim pri Sv. Juriju ob Taboru sledeče:

Do dne 19. novembra smo bili za rezervo, da se malo odpočijemo, ker smo slutili, da bo polentar prišel z ofenzivo. Dne 19. novembra ponoči pa smo odrinili v strelne jarkove. Naši jarki so bili še novi in popolnoma plitvi. S tovarišem sva začela kopati še bolj globoki rov. Nad glavami pa so tulile granate in šrapeli, da je bilo groza. Priporočil sem se še Mariji Devici, naj me varuje vsega hudega. Ob 6. uri zjutraj, dne 20. novembra, pa je začel sovražnik z napadom. Tega trenutka ne bom pozabil, če živim še sto let. Pred našimi strelnimi jarki se je prikazalo kar črno Italijanov. Hitro smo zgrabili za puške in kmalu je ležala prva vrsta na tleh. Za njimi pa je prišla druga, tretja; bilo jih je brez konca in kraja. Moja puška je bila že vroča, da je že skoraj nisem mogel več držati. Toda streljal sem še vedno kakor brez uma dalje. Ob osmi uri je napad ponehal. Mnogo naših je bilo ranjenih, a še mnogo več pa sovražnikov. Pred našimi jarki je ležalo cele kope mrličev, med njimi so pa tarnali ubogi ranjenci. Čez dan se je napad še ponovil in tudi drugi dan, pa vsakokrat smo Laha srečno odbili. Zraven pa je še neprestano deževalo noč in dan. Jaz sem bil popolnoma v vodi in blaten, kakor bi me iz zemlje izkopal. Drugi dan ponoči so nas prišli premestiti, ker je ostalo le malo moč od stotnje še živih in zdravih. Dragi! Strašna sta bila ta dva dneva v mojem življenju, katera ne bom zlepa pozabil. Hvala Bogu in Mariji! Edino njej se imam zahvaliti, da me je še obvarovala vsega hudega.

V vasi tik za strelskimi jarki.

(Izvirni dopis iz bojišča.)

Naša vas je zadnja za strelskimi jarki, kjer je divjala še nekaj dni bitka, krvavo klanje z veliko silo, zdaj pa je po malem topniški dvoboj. Nas slovenskoštajerske fante in može, ki smo bili deloma že večkrat na fronti in ranjeni, je vojna vihra vrgla k nekemu poljskemu topniškemu polku, v katerem je polovica Nemcev, Čehov itd. Slovenci smo si sami pomagali, da nam ure hitreje tečejo. Ob prostem času se Slovenci zmirom zberemo, pojemo in si zbijamo spomine na slovensko domačijo, po kateri nam vsem hrepeni srce, posebno pa sedaj, ko prihajajo že tretji božični prazniki, kar smo na vojski. Z velikim zanimanjem čitamo, kako se naši ljudje tam v ozadju s peresom borijo za naše stare narodne pravice in nam pripravljajo pot, kadar se vrnemo po truda-polnem boju domov. V imenu vseh naših fantov in mož vsem braniteljem naše narodne časti priskrbeno hvala! Z nami se je začela sedaj bojevati tudi narava. Snežni viharji razgrajajo, plazovi buče in zima kaže vso svojo moč. Toda mi trdno stojimo in kljubujemo sovražniku in naravnim silam ter s ponosom gledamo na ljubljeno domovino. Naš pozdrav njej in njenim zvestim sinovom in hčeram pošiljamo iz krvavega bojišča. Zdravi slovenski fantje in može od topniškega polka: Jernej Sitar, desetnik, iz Velenja; čelovodje: Gustl Hribar iz Ljubljane, Martin Keiba iz Celja, Ivan Zajo, desetnik, Ivan Pustinek, predtopničar, oba doma pri Velenju; topničarji: Ivan Hribar od št. celja, Jurij Šušter iz Trbovelj, Al.

Colja, Ivan Gulič, predmojster Danijel Znidarič, F. Černe, J. Miheli, Flego, Gorišek, Martin Vrečar in Kolenc.

Slovenski domobranci se borijo kot tigri.

(Izvirni dopis.)

Zadnji čas se prav malo sliši od našega slovenskoštajerskega domobranskega pešpolka. Res je, da smo skoraj bi rekli v od Boga pozabljenem kraju. Toda z Lahom imamo tu vedno opraviti. Nedavno tega nas začne nekega lepega jutra obstreljevati z artilerijo bolj po malem in sicer toliko, da je naravnal svoje topove v pravo smer. Vedeli smo že naprej, da pride drugi dan takozvani bobneči ogenj in res, rano drugega in naslednjega dne je bobnelo iz vseh kalibrov kot bi bil sodni dan. Tudi težke mine so bile poleg, kar je za najtežjimi topovi najstrašnejše orožje. Mina grozno počni in vse raztrga, kamor prileti. Ko so topovi nehali, nastopi laška infanterija, ki se je pa po večkratnih napadih in težkih izgubah vrnila in najbrž tudi spoznala, da ne prodre naših črt. Mi smo to vse hrabro zdržali in niti ped zemlje prepustili lakomnemu polentarju. Vjetniki so rekli, da smo se borili kot tigri. Tudi sovražniki imajo Slovence za hrabre vojake. Par dni pozneje pa smo dobili pohvalo tudi od našega gospoda divizionskega poveljnika, da smo se hrabro držali. Ponosni smo na vse to in upamo, da cela Slovenija z veseljem gleda na svoje sinove. Zdej živimo zopet bolj mirno življenje in opravljamo svoje dolžnosti čvrsto naprej.

Iskrene pozdrave pošiljamo svojim staršem ter prijateljem in tudi tebi, „Slovenski Gospodar“, može in fantje hrabrega polka: Poddesetnik Jenko Alojzij iz Dola pri Hrastniku, Polutnik Srečko iz Zidanega Mosta, Poznič Ivan iz Vranskega, Dobnik Anton iz Letuša, Polanec Fr. od Sv. Marka pri Ptuj, Blaznik Fr. iz Straž pri Zidanem Mostu, Grašič Jožef od Sv. Tomaža pri Ormožu, Verk Anton od St. Jurija ob juž. žel., Zidar Ivan od Smarja pri Jelšah, Novak Ivan od Trbovelj, Breznik Alojz iz Ruš in poddesetnika Kuder Josip iz Griž pri Celju in Petrovič Franc od Sv. Barbare v Halozah.

Druga bojišča.

Na francoskem bojišču razven hudih artilerijskih bojev nobenih pomembnih dogodkov. General Joffre bo baje odstopil od vrhovnega armadnega poveljstva in na njegovo mesto bo imenovan general Petain ali pa Kastelnau. Anglija baje name-rava združiti v vodovju okrog Anglije svoje in tudi velik del četverosporazumovnega vojnega brodogoja pod vrhovnim poveljstvom angleškega admirala, da bi se mogla vspešno braniti pred napadi nemških podmorskih čolnov.

Na macedonskem bojišču se vršijo severno od Bitolja ter ob reki Črni hudi boji. Vsi navalni Sarraillove armade na bolgarske in nemške postojanke so bili odbiti.

Na turških bojiščih nič posebnega.

Grčija.

Poraz Rumunov je sicer že dovolj junaškega grškega kralja še bolj potrdil v njegovem odporu proti nikdar nasičenim četverosporazumovnim zahtevam. Kralj zbira svojo armado, ki mu je ostala zvesta. Vlada je že zaplenila vse vozove in konje za armado. Rezervisti po vaseh so že dobili povelje, da morajo takoj pod orožje, kakor hitro bodo zapeli cerkveni zvonovi. Nad Atenami je proglašeno vojno stanje. V okolici mesta je zbranih 20.000 vojakov in sicer, kakor je izjavil ministrski predsednik Lambros, za to, da vzdržujejo red. Proti Venizelistom se nastopa prav strogo, 1600 jih je zaprtih. Atenski župan in 188 drugih oseb je obtoženih veleizdaje. Na otoku Kreta pa so se v mestu Kanea zbrali Venizelisti ter so odstavili kralja Konstantina kot izdajalca domovine.

Slovinci, podpisujte V. vojno posojilo!

Tedenske novice.

Duhovniška vest. Bogoslovec IV. letnika č. g. Jožef Krošl, doma v Brežicah, je bil večeraj posvečen za dijakona, jutri (v petek) pa bo posvečen za duhovnika. Nova maša bo dne 17. decembra v Brežicah. Pridiguje župnik č. g. Franc Spindler od Sv. Jurija ob Pesnici.

Delavec spletel venec za rajnega cesarja. Delavec-starček Jožef Rozovič v Trstu je iz lovorja in hrastovih vejic spletel letošnje leto krasen venec, ki se bil namenjen rajnemu cesarju Francu Jožetu za 2. december. Ker pa cesar ni dočkal 2. decembra, je bil venec poslan na Dunaj v cesarsko grobnico.

Cesarsko grobnico pri oo. kapucinih na Dunaju obišče vsak dan od 8000 do 10.000 ljudi. V soboto, dne 9. decembra, je bilo n. pr. v grobnici 8650 obiskovalcev.

Generalni polkovnik pl. Borojevič se je tako-le izrazil v V. vojnem posojilu: »Osemnajst mesecev smo že vsak dan prica tople domovinske ljubezni primorskega prebivalstva. Ta ljubezen se gotovo tudi krepko izkaže pri vojnem posojilu. Mi na fronti smaramo samo po sebi umljivo za castno doznost, da zapišemo zadnji vinar, ki ga lahko pogrešamo. Koo izv n fronte bi hotel zaostati za nami? Sto podpisanih milijonov je dobljena bitka! — Kdo bi se ne hotel soboriti v njej? In vsaka dobljena bitka nas približuje času, ko bomo mogli meč zamenjati s plugom, da bomo v miru mirno gradili dalje moč in veličino domovine. — Borojevič, g. p. l. r.

Vojno posojilo. Vsakdo, če le more, naj podpiše vojno posojilo. Posojilnice naj podpišejo, ako ni drugih ovir, vsaj toliko, kolikor znaša njih rezervni sklad. Občina naj bi nobena ne manjkala med onimi, ki so podpisovale vojno posojilo. Ako občine nimajo denarja, naj se obrnejo na naše domače posojilnice in hranilnice, ki jim bodo gotovo rade sle na roko. Poštnohranilničnemu uradu in tudi bančnim zavodom prihajajo mnogoštevilna vprašanja s strani prebivalstva, kako in kje naj se podpiše vojno posojilo potem, če je podpisovalec dobil tudi od uradnega, vojaškega ali civilnega mesta vabilo na podpis. Tudi v teh slučajih velja za podpisovanje vojnega posojila splošno in brezizjemno veljavno načelo popolne svobode podpisovalca glede načina in kraja podpisa. Vsakomur je brez izjeme in brezpogojno svobodno, da podpiše vojno posojilo pri podpisovalnici, ki si jo izbere sam in to tudi tedaj, če bi bila morda v uradnem vabilu imenovana kaka druga podpisovalnica. Priporočljivo je samo in tudi vedno zadržati, da se dotičnemu uradnemu mestu, kakor hitro se je izvršil podpis, to sporoči, da se mu tako omogoči zaželeni pregled o splošni udeležbi pri podpisovanju. Občine, ki bodo podpisale vojno posojilo, morajo na vsak način sklicati tudi zborovanje flavkoplačevalcev, napraviti zapisnik in ga poslati uradu, odkoder je došel poziv. Občine smejo svobodno podpisati posojilo pri domači posojilnici in to jim tudi topla priporočamo. Mariborsko okrajno glavarstvo in okrajni odbor sta n. pr. dovolila, da sme občina Sv. Križ podpisati vojno posojilo pri domači posojilnici. Kar velja za mariborski okraj, velja za vse druge okraje.

Vojno posojilo in hranilne vloge. Zaradi preobilice denarja z ene strani in 100% zvišanja rentnega davka in pristojbin ter vnovič zvišanih davčnih bremen z druge strani so bile hranilnice, banke in drugi denarni zavodi prisiljeni, da so znižali obrestno mero na vloge. Obrestna mera omahuje sedaj med 3% in 4%. Brez dvoma je bilo s to odredbo občutno prizadetih mnogo malih, pa tudi velikih vlagateljev v svojih dohodkih, kar pride v sedanjih časih velike draginje živil in potrebščin ter izdatno višjih davščin tem hujše v poštev. Samo ob sebi nastane vprašanje, kako bi se dal poravnati ta veliki primanjkljaj dohodkov. Odgovor na to vprašanje se glasi: Podpisujte peto vojno posojilo, ki donaja za podpisovalno ceno 92 K šest odstotkov obresti in bo tekom 40 let povrnjeno s 100 kronami, ali pa podpišite 5% državno-zakladne liste po ceni 96 K, ki bo povrnjeno dne 1. junija 1922 s 100 K in donajajo 6% obresti. Kdor torej svoje hranilne vloge in tirjalne izpremeni v vojno posojilo, je na ta način v prijetnem položaju, da zviša dohodek od svojih vlagavic za polovico, odnosno za dvojni znesek. Kdor si na ta način pomaga, pomaga tudi državi in priskoči na pomoč, da premagamo svoje sovražnike. Strokovna pismena in ustmena pojasnila dajejo vsi naši domači denarni zavodi.

Taki so naši slovenski junaki! Kaka zavest in domoljubje preveva srca naših slovenskih vojakov, posebno na laški fronti, nam dokazuje pismo, ki so nam ga poslali naši vojaki: Z naglimi koraki se že nam bliža tretji Božič na bojnem polju. Tretjo zimo se borimo proti sovražnikom naše mile domovine. Da, tretjo zimo se žrtvujemo nedolžne žrtve za rodno grudo Veliko blagih mož in krepkih mladeničev smo sicer žrtvovali, ampak s sladko zavestjo, da niso bile te krvave žrtve zastonj. Dosedaj smo vedno mi zmagovalci. Kljubujemo še mi junaki zmiraj takorekoč celemu svetu. Ne najde pa se tudi lahko vojaka, ki bi bil za svojo rodno grudo tako vnet kot je ravno Slovenec. On ne vpraša po težavan, ki ga čakajo, ampak: kje je sovražnik in kdaj gremo na njega. Veliko ste brali, dragi Slovensko-Stajerci, o naših slovenskih junakih. Zlasti na Krasu in v južnih Tirolih so si priborili neverenljivih lavorik. In kdo podžiga pogum slovenskega vojaka, kdo mu da moč, da prezira lastno nevarnost in natolče Laha, da jo zabrusi s krvavo butico tje, odkoder je prišel? Domoljubje in zavest, da, če izgubimo naš s krvjo napojeni svet, zgubimo vse, kar nam je drago in sveto na zemlji. Zato pa naj le pride, če ga butica srbi, Dragi rojaki! Le zaupajte v Vaše očete, može, brate in žene. Čeravno traja ta „sala“ že tretje leto, vendar še nismo izgubili potrpljenja in korajžje. Naj se Lah še bolj zaganja v nas, čamo mi po buti, da